

... alebo krátke ohliadnutie sa za synodálnymi debatami v našej farnosti.

BOŽIE SLOVO:

(Dt 4, 25-29)

Čítanie z knihy Deuteronomium: *Ak budete mať synov a vnukov a zostarnete v tejto krajine, ak sa skazíte a urobíte si nejakú rytú modlu a budete páchať zlo pred Pánom, svojim Bohom, čím ho rozhneváte, ²⁶ tak už dnes volám nebo a zem za svedkov proti vám, že Pán vás rozpráši medzi všetky národy a len málo vás ostane medzi národmi, ku ktorým vás Pán zavedie. ²⁸ Tam budete slúžiť bohom, čo sú dielom ľudských rúk, drevu a kameňu, ktoré nevidia, ktoré nepočujú a ktoré nejedia a nevoňajú. ²⁹ Odtiaľ budeš hľadať Pána, svojho Boha, a nájdeš ho, keď ho budeš hľadať z celého srdca a z celej duše. Počuli sme Božie slovo.*

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy 586, 339, 376, 532, 495, 489, 344)

Máme za sebou trinásť pracovných zošitov (dva sme vynechali, lebo sa zaoberali vecami, ktoré presahujú farnosť ako takú). Máme za sebou synodálne debaty – nad nimi aj tie predchádzajúce.

Aspoň u nás sme sa stále točili okolo jednej z tej istej veci, jedného a toho istého problému, ktoré na jednom z posledných rozhovorov jeden brat farník vyjadril slovami: My neriešime, ako usporiadať našu farnosť, aby sme v nej umožnili zapojiť sa každému. My riešime ešte len, ako ľudí pritiahnúť, aby sa vôbec o svoju farnosť začali zaujímať. Je tu isto pár ľudí, ktorí zapojení sú – či už upratovanie kostolov, lektori, organisti a kostolníci, kosenie trávy okolo fary a kostolov a podobné veci. Ale inak o zvyšku ľudí platí v zásade ono skonštatovanie pre zmenu jednej našej sestry, že možno by prišli a zúčastnili sa nejakej zaujímavej akcie (tradične sa skloňovali výlety, púte, farský guláš, predvianočná kapustnica, grilovačky), ale určite by neprišli a nezapojili sa do nejakej aktivity, tobôž do misie, poslania, ktoré nám ako farnosti bolo zverené, len kvôli farnosti, len kvôli tomu, že sú katolíci a kresťania. A to hovorme o ľuďoch, ktorí „chodia do kostola“ a nie o tých cez 90% pokrstených katolíkov, ktorí sa neunúvajú ani prísť. A takisto ešte nehovoríme o *misii*, ktorú ako farnosť máme vo svete ani o *spoločenstve*, ktorým sa máme naučiť byť a v ňom nebeským životom žiť – len o v podstate takom tom základnom servise, keď sa postaráme sami o seba a občas si sami pre seba niečo zorganizujeme...

Ako sa to mohlo stať? Ako sa to stalo – že sme sa v praxi dostali až sem, do takejto situácie?

Úvodné Božie slovo predpovedalo, že ak sa spreneveríme Bohu, tak nás vydá napospas pohanom a budeme miesto Neho uctievať pohanské modly. Nie je vybrané náhodou. Už Ježiš varoval zbožných Židov, presne tých, ktorí hovorili, že sú „*rodení Židia, nie hriešni pohania*“ (Gal 2, 15) pred tým, aby neupadli do pohanstva: „*Keď sa modlite, nehovorte veľa ako pohania... Nebuďte teda ustarostení a nehovorte: „Čo budeme jesť?“ alebo: „Čo budeme piť?“ alebo: „Čo si oblečieme?“! Ved' po tomto všetkom sa zháňajú pohania...“* (Mt 6, 7; 31-32). A nám dnes nielen hrozí, ale reálne sa prihodilo, že sme sa, bez toho, aby sme si to všimli, stali z *kresťanov*-katolíkov niečím, čo by sa dalo nazvať *pohanmi*-katolíkami...

O čom je pohanské náboženstvo?

Je o chrámoch. Odohráva sa v chrámoch a svätyniach a na posvätných miestach. Je o kňazoch, spravidla platených profesionáloch, ktorí sa na plný úväzok zaoberajú náboženskými vecami. Sú prostredníkmi medzi bohmi a ľuďmi, starajú sa o bohoslužby, obety, prednášajú modlitby a príhovory za ľud. Ľudia sa na tomto všetkom zúčastňujú alebo ako diváci, prítomní na nejakej náboženskej oslave, alebo sa zapájajú tak, že prinesú nejakú obeť alebo dajú chrámu peniaze, aby kňazi za nich túto obeť priniesli. Celý náboženský život sa točí okolo bohoslužieb, obiet, rituálov a iných obradov. To je sama podstata kultu, náboženstva. Ľudia sa cez ne obracajú na bohov, aby si od bohov vyprosili ich priazeň, požehnanie pre prácu a diela, na ktorých robia, naklonili si ich alebo sa naopak chránili pred ich hnevom a pomstou. Bohovia od ľudí spravidla nevyžadujú žiadnu zmenu života alebo správania – najviac ak tak nejaké to dodržiavanie všeobecných zákonov. Ale aj keď ich človek poruší – stále sú tu bohovia, na ktorých sa môže obrátiť: Hermes ako ochranca a patrón zlodejov, Erinye/Fúrie, ktoré stoja na strane toho, kto hľadá pomstu, Afrodita a Eros ako patróni záletníkov a Dionýzos, patrón hýrivcov a opilcov... každý si nájde svojho boha a ak si získa jeho priazeň, sympatie a ochranu, tak má vyhraté!

V čom sa od toho líši kresťanstvo? No, v praxi často vôbec. Až tak, že je všeobecne brané ako jedna z mnohých rovnakých vier, rovnakých kultov a náboženstiev, ako sú tie ostatné. Ved' posúďte sami!

Stredom konkrétne nášho katolíckeho náboženstva je kostol. Tak to aj hovoríme, katolík je človek, ktorý „chodí do kostola“. Ak niekto do kostola nechodí, sme sklamaní. A ak sa nám podarí presvedčiť, aby do kostola chodiť začal, sme šťastní a v zásade je už všetko v poriadku. Chodí do kostola. V strede všetkého je farár, platený profesionál, ktorý sa v zásade stará o všetko, čo súvisí s náboženstvom. Na rozdiel od laikov, ktorí sa venujú svetským veciam a nemôžu žiť podľa Božieho slova, lebo ved' musia žiť vo svete, on je vyčlenený a zaplatený za to, aby sa venoval náboženským veciam. A podobne ako v pohanstve, aj tu sú to veci, týkajúce sa bohoslužieb a obradov: omše, adorácie, pobožnosti, púte, občas nejaká akadémia, jasličková pobožnosť, taizé modlitby či modlitby chvál, mazanie olejom sv. Charbela, možno nejaké biblické stretnutia. Samozrejme spovedanie, krsty, sobáša a pohreby a tak. Okolo tohto sa točí farský život aj náboženský život farníkov. Zmyslom toho je nakloniť si Boha, prosiť o požehnanie, zdravie a o silu do nášho svetského života, do našich prác a diel a odprosovanie za naše hriechy, aby nás Pán Boh za ne netrestal. A hoci farári samozrejme v kázňach kážu, že sa máme polepšiť, v skutočnosti to nijako nutné nie je. Nie sme predsa takí zlí, aby sme si zaslúžili Peklo a ak sa pravidelne spovedáme, je to v poriadku.

Je to problém? Určite. A obrovský! Vlastne to už poznáme – pod pojmom *klerikalizmu*.

Kresťanstvo je totiž niečo úplne odlišné. Neodohráva sa v kostole, ale práve vo svete. Nebudeme súdení podľa omši ani podľa pobožností ani podľa modlitieb, ale podľa toho, či sme boli vo svete svätí a či sme vo svete žili Boží život a konali Božie skutky. Či sme prijali za svoju Misiu, Poslanie „premeniť na učeníkov všetky národy“, pretože sa už sami rátame za členov Božej Domácnosti a Rodiny a teda jej práca je aj našou prácou – a tak sa osvedčujeme, že deti Boha a Jeho dedičia naozaj sme.

Nie je to ani o farárovi ako „platenom profesionálovi“, ktorý sa venuje „náboženstvu“ namiesto nás. My všetci sme „kráľovské kňazstvo“ a pri krste sme boli pomazaní za účastníkov Krista „kňaza, proroka a kráľa“. Farár je tu len o tom, aby sláveniu liturgie v mene Cirkvi (a v jeho osobe Kristus) predsedal a súčasne aby „pripravoval svätých (čiže farníkov) na dielo služby, na budovanie Kristovho tela“ (Ef 4, 12).

Zároveň si uvedomujeme, že máme problém – a jeho riešením nie je ani odprosovanie Boha, ani len nejaké polepšenie sa. Ved' aj keby sme boli dobrí a čestní a spravodliví ľudia a nikdy neporušili žiaden príkaz Desatora – sme stále len ľudia. Ale my máme byť synmi a dcérami Boha, znova sa narodiť ako nové stvorenia a stať sa niečím, čím sme doteraz vôbec neboli! Preto Písmo na jednej strane hovorí, že dodržiavaním Božieho Zákona sa nikto nespaš. A na druhej strane, že spása od nás vyžaduje úplné a hlboké obrátenie, zomrieť tomu, čím sme a stať sa tým, čím nás volá byť Boh, náš Otec!

Dobrý rozdiel, že? Lenže koľko ľudí to vôbec vie – a ak vie, tak tomu uverilo – a ak uverilo, tak to prijalo – a ak to prijalo, tak to s jasaním a plesaním žije? A koľkí žijú v zásade ako „pohania-katolíci“ svoje vlastné pohanské „kresťanstvo“, ktoré im dáva pocit, že sú kresťanmi, aj keď nimi ešte nie sú?

UVAŽUJEME:

A toto je ten hlavný problém, ktorý musíme na samom začiatku vyriešiť: Ako pomôcť ľuďom v kostole stať sa veriacimi kresťanmi a katolíkami?